

În următorii trei ani, va fi îmbunătățit sistemul de aprovizionare cu apă

Mai bine de patru ani, problema apei potabile la Hâncești rămâne a fi una din capul listei. Până nu demult, orașul era asigurat cu apă din lacul din Costești, Ialoveni. În anul trecut, orașul a fost asigurat cu apă doar în proporție de 26 la sută. Astfel, apa se livrează locatarilor din blocuri după un grafic stabilit - două ore dimineața, două ore – seara. De regulă, aceasta este apă de izvor sau din fântâni. Se înșeală amarnic cei care consideră că apa de fântână e curată ca lacrima și e bună de băut. Numai în primele șase luni ale anului 2003, la Centrul de medicină preventivă din Hâncești au fost înregistrate 139 de cazuri de afecțiuni diareice acute și 49 de cazuri de hepatită. Pentru a soluționa problema aprovizionării Hânceștiului cu apă potabilă de calitate, primăria este în căutare de resurse financiare pentru construcția noului apeduct Fârlădeni-Hâncești.

Familia Starinschi locuiește la Hâncești de cinci ani. Tineri căsătoriți, și-au procurat un apartament în unul din blocurile orașului, la etajul cinci. Chiar dacă apa e furnizată cu scuteală, nici cea picătură nu ajunge în locuința lor. „Presiunea în țevi este foarte joasă și putem spune că nu avem apă la robinet. De cele mai multe ori, curge apă tehnică, cu impurități și pe care nicidecum nu o poți consuma. Este o problemă să gătești și chiar să speli. Cu regret, nu avem contor și în fiecare lună achităm factura pentru 15 cubi de apă. În realitate noi, cei de la Hâncești, nu avem de unde consuma atâta apă. Singura salvare sunt fântânile, dar și acolo apa este sălcie și conține o bună parte din tabelul lui Mendeleev”, ne-a mărturisit gospodina casei.

Cu aceeași problemă se confruntă majoritatea hânceștenilor, nemaivorbind de localitățile rurale ale raionului, în care se consumă numai apă din fântâni. Potrivit lui Oleg Starțev, șeful secției epidemiologie de la Centrul de medicină preventivă Hâncești, mai mult 16 la sută din apa livrată în oraș nu corespunde cerințelor igienice după indicii sanitaro-chimici și microbiologici și, prin urmare, nu poate fi folosită în alimentație. Nu întâmplător, în vara actuală, în raionul Hâncești, numărul afecțiunilor diareice acute s-a dublat față de anul trecut. În 2002, din cauza surselor de apă infectate, a izbucnit o epidemie de hepatita A, fiecare a zecea fântână conținând virusul ce provoacă boala. În vara aceasta situația s-a agravat, virusul înmulțindu-se rapid, „populând” fiecare a doua fântână.

Salvarea pentru Hâncești, dar și pentru întreaga republică este una: construcția apeductelor și instalațiilor de apă moderne, asigurarea sporirii și stabilității surselor de apă, ridicarea calității apelor și managementul modern al potențialului hidrografic al țării. Astăzi, conform datelor, prin sistemul centralizat, de apă potabilă beneficiază 81% din populația orașelor și doar 17 % - satele. Ceilalți consumatori iau apă din circa 150 mii de fântâni și izvoare. Mai mult de 50 % din apele freactice nu corespund standardelor de calitate, având o duritate totală, cu concentrații mari de fluor, fier, amoniac, hidrogen sulfurat, cloruri, sulfați etc. Din 832 de instalații de alimentare cu apă funcționează numai 250.

Pentru a asigura cu apă potabilă de calitate consumatorii, în aprilie 2002, Guvernul R. Moldova a adoptat Programul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din R. Moldova până în anul 2006, program ce va contribui esențial la îndeplinirea celui de-al șaptelea Obiectiv al Dezvoltării Milenare: a diminua la jumătate proporția populației care nu are acces constant la apă potabilă. Mihai Vieru, vice-ministru al Mediului, ne-a declarat că „vechiul program privind asigurarea centralizată a populației cu apă nu a fost îndeplinit. Rețelele magistrale și de distribuție a apei potabile din majoritatea localităților sunt uzate moral și fizic, fiind exploatate de 35-40 de ani. Continuă poluarea intensivă a bazinelor de apă cu ape reziduale neepurate. Din cauza degradării surselor de apă, precum

și a neglijenței în activitatea de protecție a apelor, tehnologiile tradiționale de tratare a apei potabile și a apelor reziduale nu mai sunt eficiente”.

La realizarea programului guvernamental au fost alocate resurse interne și au fost atrase investiții de peste hotare. „Pentru a igieniza condițiile de trai, a fortifica sănătatea populației și a proteja mediul înconjurător, este nevoie de 1 miliard 243 de milioane de lei. Pe lângă alocările bugetare, 600 milioane lei sunt prevăzute din creditele organizațiilor internaționale. Moldova cooperează cu FISM, Direcția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, Guvernul Suediei, Japoniei, Banca Mondială, BERD etc.”, a spus Valeriu Croitoru, vice-director al Departamentului gospodării comunale și locuințe de la Ministerul Mediului, Dezvoltării Teritoriului și Construcțiilor, menționând că primii pași în realizarea Programului au fost făcuți deja. În 25 de localități au fost renovate sistemele de aprovizionare cu apă, la Soroca și Bălți au fost create noi stații de epurare a apei, a fost construit apeductul Bălți-Soroca. Planurile de viitor țin de construcția aducțiunilor de apă interraionale, în vederea asigurării corespunzătoare a cerințelor de apă pentru populația din zonele deficitare și extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă.

Grigore Friptuleac, șeful catedrei igienă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, este de părere că „perspectiva de dezvoltare a economiei naționale și sănătatea populației, în mare măsură, depinde de deficitul resurselor acvatice. Lipsa apei este o problemă a orașelor Strășeni, Căinari, Cantemir, Leova, Soroca, Rezina, Taraclia. Consumând apă de izvor, sănătatea populației este supusă unui șir de factori de risc. Conținutul de azotați din apele subterane, în concentrație de peste 50 mg/l, poate favoriza apariția methemoglobinemiei la copiii de până la 3 ani. Cele mai poluate sunt raioanele Florești, Drochia, Râșcani, Cantemir, Hâncești, Vulcănești. Una din problemele spinoase este excesul de fluor, în special, în apele arteziene, fapt ce condiționează fluoroza dentară. Aceasta este o problemă de sănătate la Bălți, Taraclia, UTA Gagauz-Yeri”.

Potrivit datelor Organizației Mondiale a Sănătății, până la 80 % din boli sunt determinate de calitatea proastă a apei potabile. În altă ordine de idei, sloganul „apa și dezvoltarea” ar putea deveni de importanță strategică pentru R. Moldova: problema apei reține atenția comunității internaționale, care o califică drept una din cheile dezvoltării umane durabile.

Rodica TROFIMOV